

นวัตกรรม “พวงกุญแจ ตรวจสอบเช็ค สุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ 5 Red flags”

สาขาสุขาภพจิตชุมชน

ประจำปีพุทธศักราช 2569

อสม.นุช เจริญศิริ

อสม.ดีเด่นระดับภาค

จังหวัดฉะเชิงเทรา

แบบเก็บรวบรวมนวัตกรรมของ อสม. ดีเด่นระดับภาคประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ชื่อนวัตกรรม : พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ 5 Red flags

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางนุช เจริญศิริ

ประเภทนวัตกรรม : ☒ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)

☐ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)

สาขาที่ประกวด : สุขภาพจิตชุมชน

จังหวัด : ฉะเชิงเทรา

อสม.ดีเด่นระดับ ☐ เขต ☒ ภาค ☐ ชชาติ

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

รายงานผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตในชุมชนที่มีอาการทางจิตที่ส่งผลการรับรู้ ความคิด พฤติกรรม และได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคจิตเภท จำนวน 5 คน หนึ่งในจำนวนนี้พบว่ามีอาการทางจิตกำเริบรุนแรง 2 ครั้ง ภายในระยะเวลา 8 เดือน ส่งผลกระทบด้านความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชนบ้านอ่างเตย ก่อให้เกิดความกลัว หวาดระแวง ความเครียด วิตกกังวล ชุมชนไม่มีความสุข อีกทั้งตัวผู้ป่วยเองมีการถูกตีตราไม่ยอมรับจากสังคม จากการวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้ผู้ป่วยมีอาการกำเริบซ้ำและรุนแรง พบว่า 1) ผู้ป่วยไม่ยอมรับการเจ็บป่วย ไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง เพราะคิดว่าตนเองหายแล้วไม่จำเป็นต้องรับประทานยาจึงทำให้ขาดยา 2) การขาดผู้ดูแลที่มีศักยภาพ 3) ขาดระบบการดูแลรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพต่อเนื่องในชุมชน 4) ขาดรูปแบบการดำเนินงานและระบบการส่งต่อข้อมูลอาการของผู้ป่วยยังไม่รวดเร็วเท่าที่ควร 5) ขาดการติดต่อประสานงานที่ครอบคลุมทุกมิติจากทุกภาคส่วนการดูแลต่อเนื่องและการติดตามอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ 6) ประชาชนในชุมชนยังขาดความใส่ใจเรื่องโรค และวิธีการดูแล การอยู่ร่วมกันกับผู้ป่วย และ 7) ชุมชนยังไม่มีบทบาทชัดเจนเท่าที่ควรในการเข้ามามีส่วนร่วมดูแลผู้ป่วยจิตเวชอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในบทบาท อสม.ที่ทำหน้าที่ดูแลสุขภาพจิตในชุมชนจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นปรับกระบวนการทำงานโดยใช้ความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นพันธมิตรในการขับเคลื่อนงาน และเพื่อป้องกันผู้ป่วยไม่มีอาการทางจิตกำเริบซ้ำ สามารถกลับมาดำเนินชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่
๒. เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยเข้าถึงช่องทางที่สะดวกต่อการประเมินคัดกรองสุขภาพจิต
๓. เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถรับทราบข้อมูลเบื้องต้นและจัดการปัญหาในพื้นที่ได้รวดเร็วและทันทั่วถึง

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนของการจัดทำ/รายละเอียดนวัตกรรม/ระยะการดำเนินงาน)

● ก่อนการจัดทำนวัตกรรม

๑. ทบทวนสถานการณ์และวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่ชุมชนบ้านอ่างเตย หมู่ที่ ๙
๒. ประชุมชี้แจง ระดมความคิดเห็น ร่วมกับทีม อสม. กลุ่มเครือข่ายสุขภาพจิตชุมชนบ้านอ่างเตยหมู่ที่ ๙ และภาคีเครือข่าย ในการจัดทำนวัตกรรม “พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ ๕ Red flags”

- **ขั้นตอนการจัดทำนวัตกรรม** โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. จัดทำนวัตกรรม “พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ ๕ Red flags” ในรูปแบบสแกน คิวอาร์โค้ด ส่งข้อมูลผ่าน Google Form

๒. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ นวัตกรรม “พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ ๕ Red flags”

๓. ประชาสัมพันธ์การใช้นวัตกรรม “พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ ๕ Red flags” ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเพื่อนำไปใช้ประเมินสุขภาพใจในกลุ่มประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป และเพื่อใช้ติดตามประเมินประชาชนทั่วไปที่พบว่ามีอาการทางจิตจากสัญญาณเตือน ๕ Red flags หลังการ

- **จัดทำนวัตกรรม**

๑. ทำการค้นหา (Look) ในประชาชนที่มีอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไปในชุมชนบ้านอ่างเตย หมู่ที่ ๙ โดยใช้โทรศัพท์มือถือสมาร์ตโฟน เปิดไลน์ สแกน QR Code จากสื่อประชาสัมพันธ์ถึงที่พวงกุญแจ ด้านที่ ๑ เพื่อประเมิน ตรวจเช็คสุขภาพใจ (Mental health Check In)

๒. หลังการทำแบบประเมินตรวจเช็คสุขภาพใจ โดยใช้นวัตกรรม “พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพ

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินนวัตกรรม พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ ๕ Red flags”บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๑. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ในพื้นที่ชุมชนบ้านอ่างเตย หมู่ที่ ๙ สามารถเข้าถึงช่องทางการตรวจเช็คสุขภาพใจที่ง่ายและสะดวกและผู้ที่ปัญหาสุขภาพจิตด้านใดด้านหนึ่งจะได้รับคำปรึกษาเบื้องต้น ทำให้ประชาชนผู้นำนวัตกรรมมีความพึงพอใจมากกว่าร้อยละ ๘๐

๒. อสม.ทำการส่งข้อมูลการประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ทั้ง ๓ ด้านในผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีอาการกำเริบรุนแรงจำนวน ๑ ราย แก่เจ้าหน้าที่ รพ.สต. และ รพ.ท่าตะเียบ สามารถประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลจัดการในพื้นที่และทำการส่งต่อได้รวดเร็วและทันท่วงที ไม่เกิดอันตรายทั้งตัวผู้ป่วยเอง บุคคลอื่น และทรัพย์สิน

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. นวัตกรรมที่นำมาใช้มีความจำเป็นและความเหมาะสมเนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลการให้บริการมีความทันสมัย เข้าถึงง่าย และสะดวก เหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์ ช่วยให้การประเมินคัดกรอง ตรวจเช็คสุขภาพใจเบื้องต้นสามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดูแลติดตามกลุ่มเสี่ยงที่จะมีสุขภาพจิตเรื้อรังในอนาคต

๒. การมีส่วนร่วมของทีม อสม. กลุ่มแกนนำสุขภาพจิต และภาคีเครือข่าย ตลอดจนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันพัฒนารูปแบบของนวัตกรรมให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันและตามบริบทพื้นที่

๓. การส่งข้อมูลการประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีอาการกำเริบรุนแรงไปยังสถานพยาบาลมีความถูกต้อง ชัดเจน ตรงประเด็นทำให้แต่ละหน่วยงานมีการประสานงานดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย ครอบคลุม และชุมชนได้อย่างทันท่วงที

๔. ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงช่องทางการปรึกษาสุขภาพจิตได้มากกว่าร้อยละ ๘๐

โอกาสในการพัฒนา

๑. การขยายนวัตกรรม “พวงกุญแจ ตรวจเช็คสุขภาพใจ และบ่งบอกอาการ ๕ Red flags” ไปยังชุมชนอื่นๆ ที่สนใจ โดยครอบคลุมทั้งอำเภอท่าตะเียบ

๒. พัฒนาระบบการคืนข้อมูลให้กับประชาชนที่ทำแบบคัดกรองสุขภาพจิตหลังจากที่กรอกข้อมูลแล้วได้ทราบผลการประเมินทางด้านสุขภาพจิตของตนเอง

๓. เจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงและภาคีเครือข่ายควรส่งเสริมให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างกระแส และเพื่อต่อยอดการดำเนินงานสุขภาพจิตชุมชน

ภาคผนวก

รายงาน Case ผู้มีภาวะเครียดสุขภาพจิต

ชื่อ-นามสกุล: _____

ตำแหน่ง: _____

หน่วยงาน: _____

เบอร์โทรศัพท์: _____

อีเมล: _____

สายด่วน 1323

รายงาน Case ผู้มีภาวะเครียดสุขภาพจิต

ชื่อ-นามสกุล: _____

ตำแหน่ง: _____

หน่วยงาน: _____

เบอร์โทรศัพท์: _____

อีเมล: _____

สายด่วน 1323

ตรวจสุขภาพใจ

MENTAL HEALTH CHECK IN

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 1 จาก 4

ตรวจสุขภาพใจ MENTAL HEALTH CHECK IN

ชื่อ-นามสกุล: _____

เบอร์โทรศัพท์: _____

สายด่วน 1323

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

